

S E N T È N C I A

Magistrats Srs.
Josep Maria PIJUAN CANADELL
Concepció BARON MORA
Anna ESTRAGUÉS ARMENGOL

Andorra la Vella, dinou de desembre del dos mil disset.

VIST en judici oral i públic pel Tribunal de Corts la causa núm. 6000037/2016, seguida pel presumpte delictes major de frustració de procediments executius de cobrament, contra els acusats J. B. S., nascut el 10 de setembre de 1968 a Barcelona, fill de José Maria i d'Ascensión, de nacionalitat andorrana, en llibertat provisional en la present causa; y A. S. E., nascuda el 21 de setembre de 1944 a Barcelona, Espanya, filla de Pedro i de Carmen, de nacionalitat espanyola, resident al Principat, en llibertat provisional en la present causa; ambdós defensats per la Lletrada Sra. Silvia ESTRADA ALBERICH; sent part acusadora el Ministeri

Fiscal representat pel Sr. Ivan ALIS SALGUERO, i ponent el Magistrat Sr. Josep Maria PIJUAN CANADELL.

RESULTANT PRIMER. SÓN FETS PROVATS I AIXÍ ES DECLARA: l'acusat J. B. S., nascut el 10 de setembre de 1968, de nacionalitat andorrana i sense antecedents penals, en data 14 de juliol del 2014 per davant de notari de La Seu d'Urgell atorgà en benefici de la seva mare, la també l'acusada A. S. E., nascuda el 21 de setembre de 1944, de nacionalitat espanyola i sense antecedents penals, donació pura i simple de la meitat indivisa de l'habitatge unifamiliar radicat a Montmell, Tarragona, Espanya, a la que li fou assignada un valor, a efectes fiscals, de 36.250 euros. La donació fou acceptada per A. S. E. en la mateixa escriptura notarial.

L'esmentat habitatge unifamiliar havia estat adquirit en data 13 de maig del 2002 per meitats indivises pel pare i espòs, respectivament, dels acusats J. M. B. P. i l'acusat J. B. S., amb subrogació del préstec hipotecari a favor de Caixa d'Estalvis del Penedès, amb un capital pendent d'amortització a la data de la compravenda de 90.099,12 euros. L'habitatge s'adquirí pel matrimoni J. M. B. P. i A. S. E. amb la finalitat immediata de destinar-lo a segona residència i, més tard, a residència habitual un cop jubilats, essent el matrimoni qui sufragà les quotes del préstec hipotecari i les despeses de l'habitatge des de la seva adquisició. Tot i així, la compra s'escripturà en la meitat indivisa a nom de J. B. S. pel fet de què el banc els exigí que al menys un dels titulars gaudís d'una nòmina amb ingressos estables i suficients que garantís el pagament dels terminis del préstec hipotecari, condició que concorria en l'acusat J. B. S., funcionari de Govern amb el càrrec de bomber.

Per aute de data 18 de desembre del 2006 es declarà hereus *ab intestato* del difunt J. M. B. P. als seus tres fills J., J. M. i A. B.

S., per parts iguals sense perjudici de l'usdefruit de tota l'herència que adquirí la vídua A. S. E..

Havent esdevingut A. S. E. usufructuària vitalícia de la totalitat de l'habitatge de Montmell, i amb la finalitat de consolidar en la mare la plena propietat de l'habitatge i la posterior atribució per terceres parts indivises als tres fills, un cop faltés la mare, A. S. E. i els tres fills acordaren que aquests farien donació a favor de la mare de les seves respectives parts indivises que els corresponia de l'habitatge via herència del pare i que J. B. S. faria també donació a la mare de la meitat indivisa de que era titular des de la seva adquisició.

L'acusat J. B. S. estava subjecte als següents procediments judicials:

- procediment civil núm. 4000116/2009 de divorci, relacionat amb el procediment núm. B-0354-5/2006, en període d'execució de sentència, reclamació de la suma global de 26.149,92 euros;
- procediment civil EX-B-1686-7/2013, expedient de família en execució de sentència, a la data de 11 de juny del 2014 la suma reclamada era de 950 euros;
- procediment civil núm. 2000997/2014 de reclamació de quantitat, condemnat solidàriament amb altres a abonar la suma de 470,25 euros.

RESULTANT SEGON. El Ministeri Fiscal, en el seu escrit de qualificació provisional, qualificà els fets com a constitutius d'un delictes major de frustració de procediments executius de cobrament, tipificat a l'article 220 a) del Codi Penal, del qual estimà responsables en concepte d'autors als acusats J. B. S. i A. S. E., sense la concurrència de circumstàncies modificatives de la responsabilitat penal, i demanà imposar a cadascun dels acusats la pena d'un any de presó condicional, amb un termini de

suspensió de la condemna de quatre anys, així com el pagament de les despeses processals causades.

En l'acte del judici oral, el Ministeri Fiscal ratificà el seu escrit de qualificació provisional.

RESULTANT TERCER. La defensa dels acusats, en el seu escrit de qualificació provisional, mostrà el seu desacord amb els fets exposats pel Ministeri Fiscal, al·legant que J. B. S. fou obligat per l'entitat bancària a adquirir l'habitatge per meitats amb el seu pare, doncs en aquell moment era la única manera que varen tenir per adquirir-la, que la casa sempre fou sufragada pels pares de J. B. S. i que en morí el seu pare, sobtadament i sense atorgar testament, es va fer la donació a fi de que la casa passés a ser propietat dels tres fills, complint amb la voluntat d'ambdós pares. Entenia, doncs, que els fets no són constitutius de delictes i que procedia la lliure absolució dels seus defensats.

En l'acte del judici oral, la Defensa de l'acusat ratificà el seu escrit de qualificació provisional.

CONSIDERANT PRIMER. Dins del Capítol cinquè del Títol XI del Llibre segon del Codi Penal, dedicat als delictes contra el patrimoni, l'article 220 castiga una conducta típicament d'insolvència consistent en la frustració de procediments executius de cobrament: el deutor que, conscient de les obligacions de pagament que tingui, qualsevol que en sigui l'origen, amagui els seus béns o realitzi actes de disposició patrimonial o generadors de crèdits preferents, a fi de frustrar en tot o en part l'eficàcia de qualsevol embargament o procediment d'execució judicial, extrajudicial o administratiu, iniciat o de previsible iniciació.

El delictes exigeix, en primer lloc, que la condició de deutor de l'acusat quedi perfectament determinada, que l'acusat sigui conscient de dita condició, element subjectiu de l'injust que resulta

de la dicció del tipus penal *conscient de les obligacions de pagament que tingui*, i l'element objectiu de la realització d'un acte d'ocultació dels béns propis, ocultació que pot ser material o jurídica i que no s'exigeix sigui total (sentències del Tribunal de Corts de 27 de novembre del 2013, causa TC-017-3/12 i 28 de maig del 2014, causa TC-001-2/11, i sentència del Tribunal Superior de Justícia Sala Penal de 18 de novembre del 2013, rotlle TSJP-25/13). També exigeix un altre element subjectiu de l'injust que és la voluntat del deutor de sostraure els béns al compliment dels deutes o, com diu el tipus penal, frustrar en tot o en part l'eficàcia de qualsevol embargament o procediment d'execució judicial, extrajudicial o administratiu, iniciat o de previsible iniciació.

En el cas d'autes, la condició de deutor de l'acusat J. B. S. es qüestió que no ha estat discutida per la seva representació lletrada, i queda acreditada per la prova documental integrada pels testimonis dels autes civils: procediment núm. 4000116/2009 de divorci, relacionat amb el procediment núm. B-0354-5/2006, en període d'execució de sentència, en el que li era reclamada la suma global de 26.149,92 euros; procediment civil núm. EX-B-1686-7/2013, expedient de família en execució de sentència, a la data de 11 de juny del 2014, en que li era reclamada la suma de 950 euros; i procediment civil núm. 2000997/2014 de reclamació de quantitat, en que havia estat condemnat solidàriament amb altres a abonar la suma de 470,25 euros.

Altrament, l'acusat J. B. S. mai ha negat l'existència dels deutes ni el seu perfecte coneixement.

Pel que fa al coneixement que tenia l'acusada A. S. E. de la condició de deutor del seu fill Jordi, al judici oral dita acusada manifestà que no coneixia la situació econòmica del seu fill quan es va fer la donació, que no sabia que tenia deutes derivats del impagament de les pensions i que el seu fill no li va explicar mai que tingués problemes d'impagament de pensions, però a la seva declaració a la Batllia va dir que era coneixedora que la situació

econòmica del seu fill J. B. S. no era bona, això no obstant desconeixia en detall concret aquella situació, ni si aquell tenia problemes o causes obertes a la Batllia o similar. Per altra banda, l'acusat J. B. S. a la Batllia manifestà que la seva mare era i es coneixedora de la situació econòmica precària que el compareixent estava passant.

Ara bé, el Tribunal entén que no concorre en el present cas l'element subjectiu de l'injust de la voluntat de sostroure la meitat indivisa de l'habitatge de Montmell al compliment dels deutes de J. B. S., és a dir, que la finalitat de la donació de la meitat indivisa de l'habitatge atorgada per l'acusat J. B. S. a favor de la seva mare A. S. E. obeís a la finalitat de desprendre's del bé per tal de frustrar en tot o en part l'eficàcia dels procediments civils d'execució que tenia pendants.

Cal examinar els fets i valorar-los en funció de les condicions que varen concorre i significat de la donació.

L'any 2002 el matrimoni J. M. B. P. i A. S. E. va adquirir l'habitatge de Montmell, aprofitant una bona oferta de l'entitat bancaria Caixa d'Estalvis del Penedés, que s'havia adjudicat l'habitatge per impagament de la hipoteca per part dels primers adquirents.

L'acusat J. B. S. al judici oral té declarat que quan varen adquirir dit habitatge el seu pare tenia 57 anys, estava de baixa per malaltia i no tenia ingressos, per això el banc no li autoritzava la subrogació en el préstec hipotecari, i que va ser el mateix director del banc qui li digué que si ell aportava la seva nòmina accedirien a la subrogació. I a la Batllia declarà que en cap moment hi ha hagut cap tipus de relació entre la donació que efectuà el compareixent a favor de la seva mare i el fet de presumptament voler defugir eventuais garanties envers deutes que pogués tenir el compareixent, afegint que fou per motius familiars que decidí dur a terme aquella donació, sense que mai hagi obrat de mala fe. I A. S.

E. al judici oral manifestà que ella en aquella època tenia la botiga però no tenia una nòmina.

Així, de les declaracions dels acusats, no desvirtuades per prova en contrari, resulta que el fet de que el pare estigués de baixa per malaltia i la mare no disposés de nòmina fou el que motivà que J. B. S. aparegués com titular adquirent de la meitat indivisa de l'habitatge de Montmell doncs, com també té declarat, dels tres germans era qui gaudia de millor situació econòmica.

També consta acreditat que el matrimoni J. M. B. P. i A. S. E. fou qui al llarg de tot el temps abonà les quotes del préstec hipotecari, com resulta de les manifestacions de A. S. E. i J. B. S., de les manifestacions al judici oral de la testimoni C. S. R., veïna que es trobava en una situació similar a la de l'acusada A. S. E., i de la documental aportada en l'acte del judici oral per la representació lletrada dels acusats, integrada per llibretes d'estalvi a la vista on s'hi reflecteixen ingressos en efectiu i pagaments dels rebuts del préstec i altres les despeses de l'habitatge de Montmell (Ajuntament, Endesa, telefonia, assegurança).

Conclusió és que J. B. S. no es considerava propietari real del 50 per cent de l'habitatge sinó que n'era tant sols titular aparent, i així també ho considerava la seva mare i els seus germans. Així, arran de la mort sobtada del seu pare, l'any 2004, de manera sobtada i sense atorgar testament, per aute de data 18 de desembre del 2006 es declarà hereus *ab intestato* del difunt J. M. B. P. als seus tres fills J., J. M. i A. B. S. per parts iguals, sense perjudici de l'usdefruit de tota l'herència que adquirí la vídua A. S. E. (foli 460).

Al judici oral A. S. E. manifestà que amb el seu marit ja havien parlat que volien donar l'habitatge a tots tres fills en parts iguals, i a la Batllia tenia declarat que ella i els seus fills es reuniren i a la vista de que era ella qui en gaudia de la casa i era ella qui econòmicament s'estava fent càrrec, pagant serveis, impostos i quotes del préstec, decidiren que s'havia de regularitzar

documentalment una situació que de sempre s'havia estat produint i és que era ella la propietària d'aquell immoble, i que fou en el ben entès i en aquelles circumstàncies que s'efectuà la donació.

Tos dos al judici oral manifestaren que varen fer-ho mitjançant donació perquè el notari així els aconsellà, el que no és inversemblant, ja que per formalitzar-ho via compravenda la mare hauria d'haver pogut justificar davant del notari el pagament efectiu de l'import del valor de la meitat indivisa, valorada a efectes fiscals en la mateixa escriptura de donació en 36.250 euros, doncs la normativa vigent a l'estat veí exigeix que s'acrediti davant del notari, àdhuc s'adjunti a l'escriptura de compravenda, justificant del medi de pagament, que mai pot ser en diners en efectiu.

El Tribunal ha arribat a la convicció de que la finalitat de la donació de la meitat indivisa de l'habitatge de Montmell no fou altra que fer coincidir l'aparença amb la realitat, la titularitat aparent de J. B. S. de dita meitat indivisa amb la titularitat real de la mare del cent per cent de la propietat, junt amb l'usdefruit. I no ho desvirtua el fet de que J. B. S. continués de titular del compte corrent després de la mort del seu pare, doncs era normal que figurés com a titular del compte corrent, essent ell titular de l'habitatge gravat pel préstec hipotecari, quin pagament estava domiciliat en dit compte.

I tant conscient era J. B. S. de no haver obrat malament que en data 8 d'octubre del 2014, quan formulà sol·licitud de justícia gratuïta davant a la Secció d'instrucció de la Batllia, manifestà que *tenia un bé immoble però que en va fer donació i que adjunta la documentació pertinent*, aportant a la Batllia còpia de l'escriptura de donació (foli 85), informació que reiterà en l'escrit de recurs contra la denegació del benefici de justícia gratuïta (foli 92).

CONSIDERANT SEGON. Per tot el que s'ha exposat, els fets declarats provats no constitueixen el delictes major de frustració de

procediments executius de cobrament de l'article 220 del Codi Penal, per la qual cosa procedeix l'absolució dels acusats J. B. S. i A. S. E..

CONSIDERANT TERCER. Atesa l'absolució dels acusats, d'acord amb el que disposen els articles 174 i 175 del Codi de Procediment Penal procedeix declarar d'ofici les despeses processals causades

VIST : les disposicions legals aplicables al present cas, el Tribunal de Corts,

DECIDIM :

Absoldre als acusats J. B. S. i A. S. E. del delicte major de frustració de procediments executius de cobrament, declarant d'ofici les despeses processals causades.

Contra aquesta resolució es pot interposar recurs d'apel·lació per davant d'aquest Tribunal de Corts, en el termini de quinze dies següents a la seva notificació.

Així per aquesta nostra sentència, definitivament jutjant, ho manem i signem.